

вкласти в їх створення, формування або розвиток більше, ніж конкуренти;

компетенції повинні бути достатньо широкими і гнучкими;

ключова компетенція забезпечує конкурентну перевагу лише в тому випадку, якщо є унікальною в порівнянні з аналогічною компетенцією конкурентів, тобто бути інноваційною.

Таким чином, забезпечення сталого розвитку підприємства знаходить своє відображення в ідентифікації ключових компетенцій підприємства для досягнення комплексу цілей: соціальних, економічних технічних і екологічних, що дозволить сформувати підприємству довгострокові конкурентні переваги.

Інформаційні джерела:

1. Мельник Л.Г. Поняття про сталий розвиток. Суми : Університетська книга. 2007. 442 с.

2. Данилишин Б. М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка : навч. Посібник. Ніжин : ТОВ «Видавництво»Аспект- Поліграф», 2007. 688 с.

3. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського*, 2020. Том 31 (70). № 6. С. 136-141.

4. Прахалад С. К. Ключевая компетенция корпорации. *Вестник СПбГУ*. 2008. № 24. С.3 – 41.

УДК 658.338

Н.Б. Кашена, д-р екон. наук, проф. (*ДБТУ, Харків*)

О.О. Горошанська, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕРВІС УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: ЦИФРОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА ДАНИХ

Попри воєнний стан основними векторами розвитку вітчизняного бізнесу є ті, що мають конкурентні переваги та забезпечують ефективне використання наявних ресурсів, посилення економічної безпеки і конкурентоспроможності, мінімізують можливі ризики. Їх реалізація потребує гнучкості у розробці відповідних стратегій розвитку, і актуалізує формування якісного інформаційного сервісу управління.

Практичне розв'язання питань інформаційного супроводу управлінських рішень є складною багатоаспектною проблемою [1], що потребує розбудови системи інформаційного сервісу у структурі управління бізнесом [2]. Основний концепт її формування –

застосування сервісного підходу до інформаційного забезпечення управління бізнесом.

Систему інформаційного сервісу управління бізнесом визначено як комплекс ІТ-послуг, що надаються інформаційною службою суб'єкта господарювання, і забезпечують формування єдиного інформаційного поля релевантних даних, орієнтованих на задоволення інформаційних запитів користувачів усіх рівнів менеджменту. Своєчасне володіння необхідною інформацією у потрібному обсязі та якості уможливорює об'єктивну оцінку оточуючої реальності та поглиблене оцінювання бізнес-процесів господарюючого суб'єкта. Оперативність отримання інформації і розширення спектру доступних релевантних даних забезпечує всебічний розгляд стану та перспектив розвитку бізнесу, своєчасне реагування на зміни й усунення їх негативних чинників.

Система інформаційного сервісу управління бізнесом має відповідати сучасним технологіям менеджменту, інтегрувати новітні комп'ютерні та мережеві технології, передбачати безупинну спільну роботу кваліфікованого інформаційного працівника і керівника й забезпечувати інформаційну безпеку у новому форматі глобальних інноваційних змін.

Найважливішим елементом системи інформаційного сервісу управління бізнесом є підсистема захисту інформації, що є зоною відповідальності відповідної групи та визначає межі доступу до інформації. Зазвичай межі доступу забезпечуються захистом інформації в режимі комерційної таємниці – уживання заходів по її секретному використанню. За загальними правилами комерційна таємниця вводить до тих зведень, що становлять інтерес для бізнесу. Режим комерційної таємниці визначається законодавчим шляхом.

Основними аспектами інформаційної безпеки є цілісність, доступність, конфіденційність, а принципом роботи групи захисту інформації – встановлення рівноваги між забезпеченням економічної вигоди і підтримкою економічної безпеки. Частина комерційної інформації повинна залишатися відкритою. В основному це інформація рекламного характеру, що стосується виробленої продукції і послуг, товарних знаків тощо. Укриття такої інформації може привести до втрати ринків, споживачів, а головне – прибутків.

Створення підсистеми захисту інформації потребує реалізації цілої низки юридичних, організаційно-економічних й технологічних заходів, системної взаємодії фахівців відповідних галузей знань задля формування ефективних захисних механізмів даних. Системне вирішення завдань забезпечення інформаційної безпеки передбачає:

розробку методології та технологій аналізу загроз, оцінювання рівня інформаційної безпеки і системи її забезпечення; організацію і здійснення конкретних видів діяльності із захисту інформації; експлуатацію технічних засобів захисту інформації; аудит і контроль функціонування системи інформаційної безпеки підприємства.

Сучасні технології захисту даних ґрунтуються на застосуванні новітніх методів, які запобігають витоку інформації та її втраті, а саме: перешкода, маскування, регламентація, управління, примус, спонукування. Всі вони націлені на побудову ефективної технології захисту інформації, при якій виключено витрати через недбалість і успішно відображено різні види загроз.

Щоб зберегти бізнес, розвиватися і бути конкурентоспроможними, господарюючі суб'єкти мають не лише створити ефективну підсистему інформаційного захисту в системі інформаційного сервісу управління бізнесом, але й забезпечити цифрову ефективність та надійність останньої. Цінність, цифрова ефективність, якість і надійність системи інформаційного сервісу управління бізнесом, апіорі, пов'язані із ефективністю управління бізнес-інформацією, додатками та ІТ-інфраструктурою.

Створити оптимальну цінність інформації та технологій, зберігаючи баланс між перевагами та оптимізуючи рівні ризику й використання ресурсів, можливо за умов, узгодження ІТ-цілей зі стратегічними цілями підприємства, а також застосовування новітніх розробок у сфері корпоративного управління. Зокрема таких, які здатні оптимізувати структуру та надати інструменти, необхідні для забезпечення довіри та цінності, управління ризиками, уникнення потенційного збентеження та максимізації можливостей бізнесу.

Для підвищення ефективності й результативності управління бізнес-інформацією бачиться доцільним використання практичних методів COBIT 5 у поєднанні з ViSL. COBIT орієнтує підприємства на суворе керівництво та управління процесами й іншими факторами впливу на попит, пропозицію і використання інформації та технологій. По суті цей фреймворк надає докладний посібник для забезпечення економічної вигоди, оптимізації ризиків та ресурсів. ViSL надає докладний посібник щодо змісту процесів, пов'язаних з попитом та використанням інформації та технологій. Що стосується здійснення діяльності, COBIT зосереджений на керівництві та управлінні діяльністю, тоді як ViSL – на управлінні та змісті цієї діяльності. Саме тому COBIT і ViSL можна розглядати як взаємодоповнюючі фреймворки, які уможливають цифрову ефективність системи інформаційного сервісу управління бізнесом.

На завершення зазначимо, що в умовах цифрової трансформації економіки практично жоден суб'єкт господарської діяльності не може існувати без послуг системи інформаційного сервісу управління бізнесом. Ця система являє собою з одного боку – об'єднання програмних, технічних засобів, персоналу та інформаційних технологій для створення інформаційної продукції, а з іншого – сукупність послуг та продуктів, що надаються користувачам, і потребує постійного оновлення з урахуванням мінливих зовнішніх та внутрішніх факторів і останніх новацій в ІТ-сфері. Цифрова ефективність та безпека даних системи інформаційного сервісу управління бізнесом забезпечуються використанням практичних методів COBIT 5 у поєднанні з BiSL.

Інформаційні джерела:

1. Кашена Н. Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2021. 389 с.

2. Кашена Н. Б., Горошанська О. О. Інформаційний сервіс управління підприємствами торгівлі: обліково-аналітичний аспект. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали ІV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22-23 березня 2022 р. Львів: ЛНУП. С. 305-307.

УДК 657.6:640.432

Н.С. Ковалевська, канд. екон. наук, проф. (*ДБТУ, Харків*)

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СТРУКТУРІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРВІСУ ГОТЕЛЮ

Одним із напрямків діяльності внутрішніх аудиторів є формулювання висновків та розробка рекомендацій, які мають сприяти скороченню витрат і підвищенню ефективності діяльності підприємства. Внутрішній аудит не може вважатися завершеним, доки не будуть впроваджені аудиторські рекомендації та усунуті виявлені відхилення. Потреба в обов'язковій зовнішній аудиторській перевірці не виключає потреби в створенні служби внутрішнього аудиту, що необхідно для виявлення внутрішніх резервів компанії, визначення пріоритетних напрямів її розвитку, оцінки ризиків та управління на основі використання знань і досвіду її фахівців, що забезпечує підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності компанії. Підрозділ внутрішнього аудиту не замінює собою зовнішній аудит,